

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Силабус навчальної дисципліни
«Основи реабілітаційного обстеження»

Обсяг навчальної дисципліни	Загальна кількість годин на дисципліну: 120 годин, 4,0 кредити ЄКТС
Дні, час, місце проведення навчальної дисципліни	За розкладом занять. Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини та фізичного виховання. м. Одеса, вул. Ольгіївська, 4-А, Спорткомплекс ОНМедУ, 2 поверх
Викладач(-і)	Юшковська Ольга Геннадіївна - завідувачка кафедри, д.м.н., професор. Плакід Олександр Леонідович - професор, д.м.н. Філоненко Олена В'ячеславівна – доцент, к.м.н. Кіціс Анна Геннадіївна - асистент кафедри Семененко Олег Валерійович - асистент кафедри Шахназарян Камо Едуардович - асистент кафедри
Контактна інформація	Довідки за телефонами: Середовська Вікторія Юріївна, завуч кафедри 0672857552 Коростильова Ганна Юріївна, методист кафедри 0674881405 Радаєва Вікторія Володимирівна, лаборант кафедри, 0973824140, +380(48) 723-05-68, +380 (48) 728-50-30 E-mail: sportmed@onmedu.edu.ua Очні консультації: з 15.00 до 17.00 кожного четверга, з 9.00 до 12.00 кожної суботи Онлайн- консультації: з 16.00 до 18.00 кожного четверга, з 9.00 до 14.00 кожної суботи. Посилання на онлайн - консультацію надається кожній групі під час занять окремо.

КОМУНІКАЦІЯ

Комунікація зі здобувачами буде здійснюватися аудиторно (очно).

Під час дистанційного навчання комунікація здійснюється через платформу Microsoft Teams, а також через листування електронною поштою, месенджери Viber (через створені у Viber групи для кожної групи, окремо через старосту групи).

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Предмет вивчення дисципліни – формування основних методів обстеження у фізичної реабілітації: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати; виявлення патологічних процесів та функціональних і рухових порушень у пацієнтів/клієнтів із складною прогресуючою та мультисистемною патологією.

Мета дисципліни: формування у здобувачів вищої освіти системних знань і розуміння концептуальних обстеження в реабілітації. Вивчення основ реабілітаційного обстеження створює у студентів цілісне уявлення про основні теоретичні і методичні аспекти проведення реабілітаційного обстеження, набуття навичок використання їх при проведенні реабілітації.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Завдання навчальної дисципліни:

- Сформуванню у здобувачів цілісну систему знань щодо впливу різних видів реабілітаційного обстеження, застосування різних форм і методів реабілітаційного обстеження;
- Ознайомити здобувачів з особливостями реабілітаційного обстеження в різні вікові періоди життя (згідно з класифікацією ВООЗ);
- Сформуванню у здобувачів умінь та навички організації реабілітаційного обстеження;
- Надати інформацію стосовно показань до застосування різних методів реабілітаційного обстеження у процесах відновного лікування;
- Навчити здобувачів самостійно складати індивідуальні програми реабілітаційного обстеження на основі використання засобів у відновному лікуванні захворювань опорно-рухового апарату, дихальної, нервової, серцево-судинної та ін. систем;
- Навчити здобувачів оцінювати ефективність застосування засобів реабілітаційного обстеження у процесах відновного лікування при різних формах нозологій та патоморфозних станах.

Очікувані результати:

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні;

Знати:

1. Основні рухові та функціональні порушення систем при травмах та захворюваннях опорно-рухового апарату та нервової системи;
2. Найважливіші етіологічні і патогенетичні фактори формування патологічних процесів в організмі людини при патології внутрішніх органів;
3. Схеми дослідження пацієнтів за системою МКФ та їх взаємозв'язків;
4. Методичні основи фізичного обстеження пацієнта;
5. Семіологічні оцінки результатів фізичного обстеження пацієнтів;
6. Найважливіші синдроми у клініці внутрішніх захворювань та їх семіологічне тлумачення;
7. Медичні греко-латинські терміни у визначенні основних проявів захворювань і використанні в професійній лексиці.

Вміти:

1. Спілкуватися з пацієнтами та співробітниками мультидисциплінарної команди; трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП);
2. Безпечно та ефективно використовувати методи, обладнання й інструменти для визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі;
3. Визначати ступень контролю за рухом;
4. Проводити аналіз нормальної та патологічної ходи (фази ходи), застосовувати тести та модифіковані шкали для оцінки функціонального стану м'язів, моторної функції, рухової активності; проводити аналіз результатів (норма/патологія);
5. Обстежувати хворих з патологією внутрішніх органів та тлумачити одержані результати; розпізнавати основні симптоми і синдроми патології внутрішніх органів та знати їх походження;
6. Надавати невідкладну долікарську допомогу.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Дисципліна буде викладатися у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, розповідь, пояснення, демонстрація, інструктаж, тренувальні вправи.

Самостійна робота: передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Визначення фізичного розвитку. Формування діагностичної компетентності у фізичних терапевтів. Дослідження та оцінка функціонального стану організму. Функціональна оцінка ефективності фізичної реабілітації.

Тема 2. Дослідження функції дихальної системи. Анатомо-фізіологічні особливості серцево-судинної системи. Методи діагностики функціонального стану серцево-судинної системи. Функціональні проби в кардіореабілітації.

Тема 3. Основи реабілітаційного обстеження в педіатрії.

Тема 4. Оцінка функціонального стану вегетативної нервової системи. Методи діагностики адаптивних можливостей організму. Методи діагностики функціонального стану сенсорної системи організму. Методи інтегральної оцінки фізичного здоров'я.

Тема 5. Основні етапи оцінки функціональних можливостей опорно-рухового апарату при травмах та захворюваннях різної етіології – огляд, пальпація, аускультация. Основні правила проведення об'єктивної оцінки та їх аналіз. Характеристика кількісної оцінки дослідження функції хребта. Характеристика кількісної оцінки суглобового синдрому. Опитувальник для визначення індексу Лі. Сумарний індекс Лекена (індекс тяжкості для коксартрозу). Сумарний індекс Лекена (індекс тяжкості для гонартрозу). Стенфордська анкета оцінки здоров'я хворого на ревматоїдний артрит.

Тема 6. Анатомо-фізіологічні особливості суглобів плечового поясу та верхніх кінцівок. Охарактеризувати функціональні тести стану плечового та ліктьового суглобів: швидкий тест комбінованого руху, тест болючої дуги, тест передньої і задньої висувної шухляди, тест гіперфлексії. Методика вимірювання амплітуди рухів (гоніометрія) та її нормальні величини у суглобах плечового поясу та верхніх кінцівок.

Тема 7. Анатомо-фізіологічні особливості суглобів тазового поясу і нижніх кінцівок. Охарактеризувати функціональні тести стану кульшового, колінного та гомілковостопного суглобів: тест Галеації-Еліс (оцінка довжини нижніх кінцівок), тест кінчиків пальців (для визначення контрактур м'язів), тест розгинання стегна, тест крепітації, тест передньої висувної шухляди, тест задньої висувної шухляди, тести для визначення стабільності гомілково-стопного суглоба. Методика вимірювання амплітуди рухів (гоніометрія) та її нормальні величини в суглобах тазового поясу і нижніх кінцівок.

Тема 8. Основні функціональні характеристики стану м'язів (тонус, сила). Тести для загальної оцінки функції м'язів: тест Маттіаса, ходьба на пальцях і п'ятах, присідання, віджимання від полу (стілки), степ-Тест. Охарактеризувати поняття функціонального м'язового тестування (ММТ). Необхідні умови для отримання точних результатів м'язового тестування. Оцінка сили м'язів. Етапи проведення мануального м'язового тестування. Методи застосування мануального опору.

Тема 9. Основи реабілітаційного обстеження в неврології. Оцінка функціонального стану центральної нервової системи. Основи реабілітаційного обстеження в неврології. Клінічні шкали та психодіагностичні тести в діагностиці судинних захворювань головного мозку. Клінічні шкали для оцінки депресії. Оцінка функціонального стану периферичної нервової системи. Клінічні шкали для оцінки деменції.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Тема 10. Методики та топографічна послідовність оцінки функціональних порушень: рухової функції, чутливості, координаційної функції, тощо. Поняття реабілітаційний діагноз. Охарактеризувати патологічні зміни функціонального стану м'язів при травмах та захворюваннях НС: спастичність, ригідність, паратонія, гіпотонія. Оцінка тону м'язів (модифікована шкала спастичності Ашфорта (Modified Ashworth Scale of Muscle Spasticity)): методика проведення, аналіз отриманих результатів норма/патологія.

Тема 11. Оцінка сили м'язів (шкала Ловетта): методика проведення, аналіз отриманих результатів норма/патологія. Оцінка сили м'язових скорочень (шкала Оксфорда): методика проведення, аналіз отриманих результатів. Проби для виявлення скритих парезів: верхня та нижня проби по Менгацціні, верхня та нижня проби по Баре, автоматична пронація по Бабинському, ульнарний дефект по Вендеровичу, поза Будди (Панченко), динамічна проба: методика проведення, аналіз отриманих результатів.

Тема 12. Оцінка ступеня рухових порушень (шкала Ліндмарка, індекс Мотрисайті, тест контролю руху тулуба TRUNK Control Nest, Motor club assessment): методика проведення, аналіз отриманих результатів. Завдання для самостійної роботи студентів Вертикалізація та загальний алгоритм вертикалізації. Шкали моніторингу у ході вертикалізації (Індекс мобільності Рівермід Rivermead mobility index, Шкала оцінки болю (VAS), Поведінкова шкала болю - Behavioral Pain Scale (BPS), Моторний контроль вертикалізації): методика проведення, аналіз отриманих результатів.

Тема 13. Характеристика формувань порушень постурального балансу у пацієнтів неврологічного статусу. Оцінка постурального балансу (оцінка балансу в положенні сидючи (Sitting Balance Score), шкала утримання вертикальної пози (Standing Balance), шкала рівноваги Берга (BERG BALANCE SCALE – BBS): методика проведення, аналіз отриманих результатів.

Тема 14. Патологічна хода та її типи. Функціональні критерії ходи. Клінічна шкала оцінки «синдрому відштовхування». Класифікація функціональної здатності до переміщення. Тест «Встань та йди» з обліком часу, 10 - метровий тест ходьби, тест оцінки динамічної ходьби, тест 4 квадрати: методика проведення, аналіз отриманих результатів.

Перелік рекомендованої літератури:

Основна:

1. Анатомія опорно-рухового апарату: [навчальний посібник] / В.А. Пастухова, Я.В. Зіневич. – Київ : Олімпійська література, 2019. – 152 с.
2. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії : підручник / [Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчук, Д. В. Вакуленко та ін.] ; за ред. Л. О. Вакуленко, В. В. Клапчука. – Тернопіль, ТДМУ, 2018. – 372 с.
3. Фізична, реабілітаційна та спортивна медицина: Підручник для студентів та лікарів / За заг. ред. В.М. Сокрута. – Краматорськ: Каштан, 2019. – 480 с.
4. Діагностичні алгоритми в неврології [Текст] : (рек. Вченою радою ІФНМУ (прот.№12 від 27.10.2015) / Н. П. Яворська, В. А. Гриб, В. В. Смілевська, С. І. Генік ; за ред. Яворської Н.П. - К. : Видавничий дім Медкнига, 2016. - 40 с.
5. Педіатрія: підручник / Т.О. Крючко, О.Є. Абатуров, Т.В. Кушнерева та ін.; за ред. Т.О. Крючко, О.Є. Абатурова. — 2-е вид. випр. — К.: ВСВ «Медицина». — 2016. — 208 с.

Додаткова:

1. Спортивна медицина : електронний підручник / [Л.О. Вакуленко, Д. В. Вакуленко, О.Р. Барладин та ін.] . – Тернопіль : ТНПУ, 2018. –192 с. http://catalog.library.tnpu.edu.ua:8080/e-lib/DocDescription?doc_id=252925
2. Поширені захворювання черепно-мозкових нервів у практиці невролога і загального лікаря [Текст] : Практичний посібник / Ю. О. Матвієнко, Н. Л. Боженко. - К. : ТОВ "Люди в білому", 2016. - 62 с.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

3. Неврологія [Текст] : підручник для вищ. навч. закл. I-III р. акред. / Т. І. Кареліна, Н. М. Касевич ; за ред. Н. В. Литвиненко. - 2-ге вид., виправлене. - К. : Медицина, 2017. - 288 с.

4. МКХ-10-АМ: Міжнародна статистична класифікація хвороб і споріднених проблем охорони здоров'я: [електронний ресурс]. – 2017. – 1280 с.

https://nszu.gov.ua/storage/files/Klasyfikator_xvorob_ta_sporidnenyx_problem_oxorony_zdorovya_NK_0252019.pdf

ОЦІНЮВАННЯ

Форми і методи поточного контролю: усний (опитування), тестування, оцінювання виконання практичних вправ, оцінювання комунікативних навичок, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті та самостійної роботи студентів.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бере активну участь на занятті; демонструє глибокі знання, дає повні та детальні відповіді на запитання; бере активну участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується додатковою навчально-методичною та науковою літературою; вміє сформулювати своє ставлення до певної проблеми; висловлює власні міркування, наводить доцільні приклади; вміє знаходити найбільш адекватні форми розв'язання суперечностей. Тестові завдання виконані в повному обсязі, всі 100% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання – повні та обґрунтовані. Здобувач вільно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), впевнено демонструє практичні навички за темою заняття та вірно інтерпретує отримані дані, висловлює власну креативну думку з теми завдання, демонструє творче мислення.
Добре «4»	Здобувач бере участь на занятті; добре володіє матеріалом; демонструє необхідні знання, але дає відповіді на запитання з деякими помилками; бере участь у обговоренні проблемних ситуацій, користується основною навчально-методичною та науковою літературою; висловлює власну думку з теми заняття. Тестові завдання виконані в повному обсязі, не менш ніж 70% відповідей на запитання є правильними, відповіді на відкриті питання - загалом правильні, проте наявні деякі помилки у визначеннях. Здобувач вірно вирішує ситуаційні завдання (в т.ч. розрахункові), але допускає незначні неточності та демонструє більш стандартизовані практичні навички за темою заняття при вірній інтерпретації отриманих даних, висловлює власну думку з теми завдання, демонструє критичне мислення.

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

Задовільно «3»	Здобувач іноді бере участь на занятті; частково виступає і задає питання; допускає помилки під час відповідей на запитання; показує пасивну роботу на практичних заняттях; показує фрагментарні знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування виконано в повному обсязі, не менш ніж 50% відповідей є правильними, відповіді на відкриті питання - не логічні, з явними суттєвими помилками у визначеннях. Здобувач не достатньо володіє матеріалом для вирішення ситуаційних завдань (в т.ч. розрахункові), невпевнено демонструє практичні навички за темою заняття та інтерпретує отримані дані з суттєвими помилками, не висловлює свою думку з теми ситуаційного завдання.
Незадовільно «2»	Здобувач не бере участь на занятті, є лише спостерігачем; ніколи не виступає і не задає питання, незацікавлений у вивченні матеріалу; дає неправильні відповіді на запитання, показує незадовільне знання понятійного апарату і літературних джерел. Тестування не виконано. Ситуаційне завдання не виконано.

Форми і методи підсумкового контролю: залік.

Залік, виставляється здобувачу, який виконав усі завдання робочої програми навчальної дисципліни, приймав активну участь у практичних заняттях, виконав індивідуальне завдання та має середню поточну оцінку не менше ніж 3,0 і не має академічної заборгованості.

САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Самостійна робота передбачає підготовку до кожного практичного заняття.

ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:

- Пропуски занять з неповажних причин відпрацьовуються за розкладом черговому викладачу.
- Пропуски з поважних причин відпрацьовуються за індивідуальним графіком з дозволу деканату.
- Перескладання незадовільної оцінки проводиться в дні консультацій і відпрацювань; при дистанційному навчанні – в терміни, визначені й узгоджені з викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності:

Обов'язковим є дотримання академічної доброчесності здобувачами, а саме:

- самостійне виконання всіх видів робіт, завдань, форм контролю, передбачених робочою програмою даної навчальної дисципліни;
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Неприйнятними у навчальній діяльності для учасників освітнього процесу є:

- використання родинних або службових зв'язків для отримання позитивної або вищої

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фізичної реабілітації, спортивної медицини
та фізичного виховання

оцінки під час здійснення будь-якої форми контролю результатів навчання або переваг у науковій роботі;

- використання під час контрольних заходів заборонених допоміжних матеріалів або технічних засобів (шпаргалок, конспектів, мікро-навушників, телефонів, смартфонів, планшетів тощо);
- проходження процедур контролю результатів навчання підставними особами.

За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- зниження результатів оцінювання контрольної роботи, оцінки на занятті, заліку тощо;
- повторне проходження оцінювання (контрольної роботи, заліку тощо);
- призначення додаткових контрольних заходів (додаткові індивідуальні завдання, контрольні роботи, тести тощо);
- проведення додаткової перевірки інших робіт авторства порушника.

Політика щодо відвідування та запізнень:

Відвідування всіх видів аудиторних занять (лекцій, практичних занять) є обов'язковим.

Форма одягу: медичний халат, який повністю закриває верхній одяг, або лікарська піжама, шапочка, маска, змінне взуття.

Обладнання: зошит, ручка, методичні вказівки, альбом.

Стан здоров'я: здобувачі хворі на гострі інфекційні захворювання, у тому числі на респіраторні хвороби, до заняття не допускаються.

Здобувач, який спізнився на заняття, може бути на ньому присутній, але якщо в журналі викладач поставив «нб», він повинен його відпрацювати у загальному порядку.

Використання мобільних пристроїв:

Мобільні пристрої можуть бути застосовані здобувачами з дозволу викладача, якщо вони потрібні для виконання завдання.

Поведінка в аудиторії:

Поведінка здобувачів та викладачів в аудиторіях має бути робочою та спокійною, суворо відповідати правилам, встановленим Положенням про академічну доброчесність та етику академічних взаємин в Одеському національному медичному університеті, у відповідності до Кодексу академічної етики та взаємин університетської спільноти Одеського національного медичного університету, Положенням про запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній та освітній роботі здобувачів вищої освіти, науковців та викладачів Одеського національного медичного університету.